

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

BESZÁMOLÓ

A TOLNA VÁRMEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÁSRÓL

2022

ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR
SZEKSZÁRD, 2023

Tartalomjegyzék

1.Helyzetkép	3
1.1 A KSZR működési alapelveinek való megfelelés, a kistelepülési könyvtári ellátás megtervezése	3
1.2. Tolna megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban	4
1.3. Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken	5
1.4. Humánerőforrás	8
1.5. A szolgáltatóhelyek infrastruktúráis feltételei	10
1.6. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználása	12
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	16
2.1. Állománymenedzsment	16
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés	16
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása	18
2.2. Dokumentumszolgáltatás	19
2.3. Információs szolgáltatás	19
2.4. Közösségi szolgáltatások	20
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára	22
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés	22
2.7. Eszközbeszerzés	22
2.8. A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás	24
3. Szolgáltató könyvtár	24
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása	24
5. Sajtóbibliográfia a KSZR megyei szolgáltatásairól	25

1. Helyzetkép

1.1. A KSZR működési alapelveinek való megfelelés, a kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése

A Tolna Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetése a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény és a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: KSZR rendelet) alapján történt a 2022-es év folyamán is.

2022-ben a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár 97 kistéleplési szolgáltatóhelyen látta el a KSZR feladatokat, egyedüli szolgáltató könyvtárként a megyében.

A megállapodásban vállalt feladatok

1. Dokumentumszolgáltatás
2. Információs szolgáltatás
3. Számítógépes szolgáltatás
4. Közösségi szolgáltatások
5. Képzés, továbbképzés
6. Opcionális szolgáltatások külön megállapodás szerint

A feladatellátás megszervezése

2013 januárjában megalakult a Területi Ellátó Osztály 3 munkatárssal, 6 segítővel (egyéb területen dolgozó kollégák, heti 5-10 órában és munkaidőn túl).

4 körzetet alakítottunk ki, kijelöltünk minden körzetnek egy kapcsolattartót.

A retrospektív feltárássra, a saját állományok nyilvántartásba vételére, dokumentumok szerelésére megbízási szerződéssel alkalmaztunk olyan munkatársakat, akik korábban pályázatokban alkalmazásban voltak intézményünkben és ismerik a Corvina szoftvert, illetve a hozzákapcsolódó egyéb feladatokat.

Felvettük a kapcsolatot a volt szolgáltató könyvtárakkal, közülük Tamási, Bonyhád, Paks és Dombóvár vállalta, hogy továbbra is részt vesz segítőként a környező településekkel kapcsolatos részfeladatok ellátásában (személyes kapcsolattartás, rendezvények kiejánlása stb.). Továbbá megegyeztünk, hogy mind a négy város fogad nagyobb letétet a gyakran keresett könyvekből, amelyeket a közeli településeknek könyvtárközi kölcsönzéssel elérhetővé tesz. Ez lehetővé teszi, hogy a népszerű, de irodalmi értékkel nem rendelkező dokumentumokat nem kell minden könyvtárnak megvenni, mégis elérhető mindenki számára

Megbízási szerződéssel a volt szolgáltató könyvtárak 1-1 munkatársa vállalta, hogy igény szerint munkaidőn túl továbbra is vállal térségi feladatokat a megyei könyvtár felkérésére

A könyvtárosokkal az egyes körzetek felelősei tartják a kapcsolatot, a fenntartóval az osztályvezető vagy a megyei könyvtár igazgatója.

A könyvtárosi gépek távfelügyeletére és karbantartására, az új eszközök kiszállítására, telepítésére vállalkozói szerződéssel alkalmaztunk 1 fő informatikust.

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár rendelkezik azokkal a feltételekkel, amelyek a jogszabály szerint alkalmassá teszik a szolgáltató könyvtári feladatok ellátására

- önálló költségvetéssel rendelkezik
- rendelkezik saját gépkocsival
- rendelkezik integrált programmal (Corvina)
- saját rendszergazdát alkalmaz az adatbázisok karbantartására, szervergépek felügyeletére
- honlapján keresztül biztosítja az adatbázisok online elérését, a távhasználatot
- szakmailag felkészült munkatársakkal rendelkezik

A feladatokat ellátó személyek számának alakulása: összesen 9 fő, teljes munkaidőre átszámítva 7 fő.

1.2. Tolna megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Megyénkben minden településen elérhető a nyilvános könyvtári szolgáltatás, 109 településből 12 önállóan, 97 a KSZR által biztosítja az ellátást.

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	32	9151
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	28	20867
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	18	21490
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5500 lakosú településen	19	42188
Összesen		97	93696
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		10	12873
ebből megkötött megállapodások száma		0	0

A megyében 6 járás alakult

Sorszám	Járás neve	Települések száma		KSZR szolgáltatóhelyek száma
		Város	Község	
1	Bonyhádi	2	23	23
2	Dombóvári	1	15	15
3	Paksi	2	13	13
4	Szekszárdi	2	15	15
5	Tamási	3	29	29
6.	Tolnai	1	3	2

1.3. Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Település	Lakó népesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma			
		Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből Internet használat	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok	Regisztrált használók	Személyes használat	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok
Összesen	93696	6857	76871	12703	4235	94	43951	41884	2998	36725	15219	23092
1-500 lakosú településen	9151	1328	12628	4569	254	36	5326	5552	449	4605	1747	2493
501 - 1000 lakosú településen	20867	1746	15998	4341	1033	2	9776	7458	495	5390	1344	3339
1001 - 1500 lakosú településen	21490	1667	14967	2745	794	27	6698	7979	876	8374	3086	4859
1501 - 5000 lakosú településen	42188	2116	33278	1048	2154	29	22151	20895	1178	18356	9042	12401

Megyénk a Dunántúl legkisebb megyéje, intézményünk a legkisebb, megyei feladatokat ellátó könyvtár az országban. Tolna megye 11 városa közül legnagyobb a megyeszékhely Szekszárd 30963 lakossal, legkevesebb lakosa Gyöngyösnek van 1702 fővel.

A 6 járás közül a legnagyobb Tamási.

Az ellátásra jogosult települések száma 101, ebből 98 község, 3 kisváros. Az ellátásra jogosultak közül 4 település nem csatlakozott: 3 kisváros: Gyöngyös (1702 fő lakos), Nagymányok (2200 fő lakos), Simontornya (3871 fő lakos); és 1 község: Fadd (4204 fő lakos). A KSZR lefedettség az ellátásra jogosult település szám szerint 96%-os, lakosság szerint 88%.

A 2022-ben a kistérségben élők lakossága 908 fővel csökkent a korábbi évhez képest.

A 2022-es évben a regisztrált használók száma csökkenést mutat a 2021-es évhez képest, viszont a személyes használat 30%-os növekedést ért el a tavalyi évhez képest. A kölcsönzött dokumentumok száma 25%-kal több, míg a helyben használt dokumentumok száma 44%-kal több mint 1 évvel korábban.

A hosszan tartó vírushelyzet még mindig érezteti hatását. A használók és használatok száma ugyan emelkedést mutat a tavalyi évhez képest, de még mindig kevesebb, mint a vírus előtti 2019-es évben volt.

A legnagyobb változás az internethasználat során tapasztalható: 2018-ban a személyes használók 31%-a használta az Internetet, 2022-ben pedig 16%.

Elmondható, hogy amíg a legnagyobb településeken a legmagasabb a regisztrált használók aránya a lakosság számához mérten, addig az internethasználat esetében fordítva van. A legkisebb településeken a legmagasabb az internetet használók aránya a lakosság számához viszonyítva.

A 14 éven alattiak könyvtárhasználatában 2022-ben növekedés tapasztalható, kivéve a regisztrált használók számát illetően.

1.4. Humánerőforrás

Település	Nyitvatartási		A szolgáltatóhelyen dolgozó kollégák										
	napok száma hetente átlagolva	órák száma hetente átlagolva	főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban összesen	főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban átlagolva (fő/települések száma)	részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonyban összesen	részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonyban átlagolva (fő/települések száma)	megbízási díjas összesen	megbízási díjas átlagolva (fő/települések száma)	közcélu, közhasznú foglalkoztatott összesen (fő)	közcélu, közhasznú foglalkoztatott (fő/települések száma)	önkéntes összesen	önkéntes átlagolva (fő/települések száma)	képesítése megfelel a jogszabályi előírásainak (%) ¹ átlagolva
Összesen	3,75	18,76	31	0,37	22	0,18	44	0,46	1	0,0075	12	0,11	88,23
1-500 lakosú településen	3,23	14,5	3	0,09	8	0,25	20	0,62	1	0,03	0	0	87,57
501 - 1000 lakosú településen	3,71	18,96	8	0,31	8	0,2	12	0,49	0	0	9	0,3	100
1001 - 1500 lakosú településen	3,53	17,6	8	0,42	3	0,12	7	0,45	0	0	3	0,14	95,33
1501 - 5000 lakosú településen	4,53	24	12	0,65	3	0,15	5	0,28	0	0	0	0	70

¹ Az emberi erőforrások minisztere 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelete a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

5. § (1) g) a szolgáltató helyen a kistélepülési önkormányzat

ga) 1500 fő alatti lakosságszámú kistélepülésen legalább érettségivel,

gb) 1500-2500 fő közötti lakosságszámú kistélepülésen középfokú szakirányú végzettséggel,

gc) 2500 fő feletti lakosságszámú kistélepülésen közalkalmazotti jogviszonyban, felsőfokú végzettséggel és könyvtáros szakképzettséggel rendelkező személyt foglalkoztat.

A nyitvatartási napok és órák száma átlagosan megfelelő az önkormányzatokkal kötött könyvtárellátási megállapodásban rögzített számokhoz képest.

A foglalkoztatási formák aránya hasonló, mint a tavalyi évben.

A legtöbb település esetében a munkatársak a főfoglalkozásuk mellett végzik a könyvtári feladatokat, ezért olyan magas a megbízási szerződésesek száma, és ezért is jelent nehézséget sok esetben, főként az 500 fő alatti településeken a heti 10-12 óra nyitva tartás biztosítása.

1.5. A szolgáltatóhelyek infrastrukturális feltételei

Település	A szolgáltató hely működése (település db)					A szolgáltató hely külső-belső akadálymentesítése megoldott (település db)		Az épület állapota (település db)				A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (település db)				A nyilvános könyvtári szolgáltatóhelyek alapterülete (átlag nm)	A könyvtári bútorzat állapota (település db)				A könyvtári tér alkalmas-e csoportos rendezvények befogadására (I/N)	Biztonságtechnikai eszközök (település db)	
	önálló épületben	oktatási intézménnyel közös	IKSZT épületében	egyéb kulturális intézménnyel	egyéb	megoldott	nem megoldott	elfogadható	felújított	felújítandó	2022-ben felújított	elfogadható	felújított	felújítandó	2022-ben felújított		elfogadható	felújítandó	felújított	2022-ben felújított		van	fejlesztendő
Összesen	30	14	18	18	17	49	48	32	45	16	4	27	50	16	4	87,16	39	5	50	3	74I/23N	54	43
1-500 lakosú településen	14	3	2	2	12	12	20	8	15	6	3	9	16	4	3	63,84	13	3	15	1	23I/9N	10	22
501 - 1000 lakosú településen	7	3	9	7	2	16	12	6	16	6	0	5	19	4	0	69,03	7	0	21	0	19I/9N	21	7
1001 - 1500 lakosú településen	4	4	4	5	1	10	8	9	7	2	0	5	9	4	0	88,56	8	2	8	0	15I/3N	9	9
1501 - 5000 lakosú településen	5	4	3	4	2	11	8	9	7	2	1	8	6	4	1	127,2	11	0	6	2	17I/2N	14	5

Az épületek és a könyvtári helyiségek kb. 30%-a elfogadható állapotú, kb. 50% felújított, 16% felújítandó.

A könyvtárak bútorzata 40%-ban elfogadható, 52% felújított, 5 helyen szükséges még a bútorzat megújítása, ez 5%. A bútorcserét 3 féle forrásból oldjuk meg, egyrészt a KSZR támogatásból, másrészt a helyi önkormányzat bevonásával, harmadrészt pedig NKA pályázat útján. 2022-ben 2 településen történt teljes bútorzat csere KSZR támogatásból. Ezek mellett folyamatosan szerzünk be kiegészítő bútorokat azon szolgáltatóhelyekre, ahol nem megfelelő a berendezés, elsősorban a babasarkok kialakításához és az új eszközök tárolásához.

A könyvtárak 77%-a alkalmas csoportos rendezvények tartására.

Biztonságtechnikai eszközöket a települések 55 %-án alkalmaznak.

1.6. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználása

Tolna megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2022. évi költségvetési támogatásának felhasználása							
		kiadások	összesen	%	kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen			11 700 000 Ft	14,88%		10 261 610 Ft	12,95%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	10 000 000 Ft			8 226 610 Ft		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	1 700 000 Ft			2 035 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen			1 700 000 Ft	2,16%		909 952 Ft	1,15%
	Személyi juttatások járulékai	1 700 000 Ft			909 952 Ft		
Dologi kiadások összesen			65 230 880 Ft	82,96%		68 070 393 Ft	85,90%
Dokumentumszolgáltatás			21 530 000 Ft	27,38%		22 743 096 Ft	28,70%
	Dokumentumbeszerzés összesen		21 500 000 Ft	27,34%		22 743 096 Ft	28,70%
	Könyv	15 000 000 Ft			17 045 839 Ft		
	Folyóirat, napilap	6 000 000 Ft			5 697 257 Ft		
	Nem hagyományos dokumentumok	500 000 Ft					
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)	30 000 Ft					
Információs szolgáltatás			100 000 Ft	0,13%		54 000 Ft	0,07%
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás	100 000 Ft			54 000 Ft		
Közösségi szolgáltatás			9 220 880 Ft	11,73%		11 445 000 Ft	14,44%

Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás	220 880 Ft					
Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	9 000 000 Ft			11 445 000 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés		1 000 000 Ft	1,27%		1 318 428 Ft	1,66%
Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	1 000 000 Ft			1 318 428 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége		1 500 000 Ft	1,91%		1 978 364 Ft	2,50%
Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.	1 400 000 Ft			1 978 364 Ft		
Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.	100 000 Ft					
Szolgáltatások infokommunikációs költsége		3 000 000 Ft	3,82%		4 013 818 Ft	5,07%
Nem adatátviteli célú távközlési díjak	500 000 Ft			493 818 Ft		
Adatátviteli célú távközlési díjak						
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	2 500 000 Ft			3 520 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége		2 680 000 Ft	3,41%		4 953 513 Ft	6,25%
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)	2 600 000 Ft			4 938 216 Ft		
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	50 000 Ft					
Postaköltség (egyéb postai küldemény)	30 000 Ft			15 297 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		1 000 000 Ft	1,27%		1 440 994 Ft	1,82%

Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	1 000 000 Ft			1 440 994 Ft	
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülről - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól					
Szolgáltatások marketing eszközei		800 000 Ft	1,02%	183 610 Ft	0,23%
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	800 000 Ft			183 610 Ft	
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei		6 000 000 Ft	7,63%	5 813 097 Ft	7,34%
Fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	6 000 000 Ft			5 813 097 Ft	
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		17 900 000 Ft	22,76%	13 586 450 Ft	17,15%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	7 000 000 Ft			2 841 450 Ft	
Szállító jármű vásárlása előleg	10 000 000 Ft			10 452 000 Ft	
Szoftver- és adatbázisfejlesztés	900 000 Ft			293 000 Ft	
Egyéb					
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		500 000 Ft	0,64%	540 023 Ft	0,68%
Egyéb készletbeszerzés				147 288 Ft	
Bérleti díj (Garázs)	500 000 Ft			170 160 Ft	
Egyéb				222 575 Ft	
Támogatás összesen		78 630 880 Ft		79 241 955 Ft	

Intézményünk 2015. július 1-ig önállóan gazdálkodott, saját gazdasági osztállyal, 3 munkatárssal. Második félévtől a jogszabályi változás miatt megszűnt az önálló gazdasági osztály a munkatársak a fenntartó állományába, helyileg a polgármesteri hivatal épületébe kerültek. A volt osztályvezető ellenjegyzői jogköre megszűnt, szerepét a hivatal gazdálkodási osztályának vezetője vette át. Azóta a pénzügyi működésünk bonyolultabbá vált. A települések részéről felmerülő kérések teljesítése gyakran több hetet vesz igénybe, a beszerzések nehézkesek.

2020. évtől a KSZR támogatást havi bontásban utalják a számlánkra. A számlához bankkártyát igényeltünk, a készpénzes vásárlások lebonyolítására. A pénzügyi bizonylatokat elkülönítve kezeljük, azokról külön analitikát vezetünk.

A fenti diagramokból látszik, hogy a költségvetésből a legnagyobb összeget dokumentumokra költöttük. Másodsorban beruházásként egy új szállítójárművet vásároltunk. Harmadrészt pedig közösségi szolgáltatásra, programok szervezésére fordítottuk a legnagyobb összeget.

Ez a három tétel a költségvetés 60%-át teszi ki.

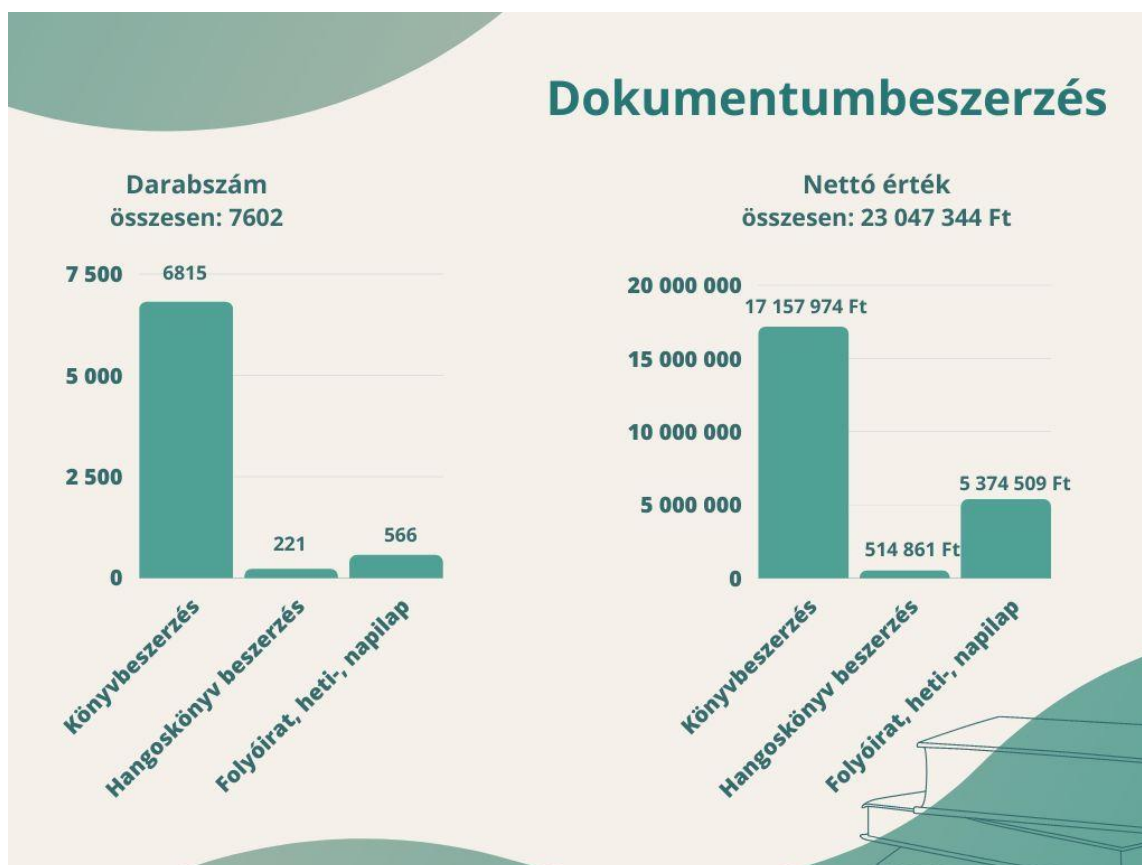
A 2021-es évhez viszonyítva a szolgáltatások szállítási költsége emelkedett meg 30%-al, ennek oka a megemelkedett üzemanyag ára. A többi költség hasonlóan alakult, mint 2021-ben.

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

	darabszám	értéke nettó Ft-ban
Könyvbeszerzés	6815	17.157.974.- Ft
Hangoskönyv beszerzés	221	514.861.- Ft
Folyóirat, heti-, napilap	566	5.374.509.-Ft
Nem hagyományos dokumentum (DVD)	0	0
Egyéb (diafilm)	0	0
Összesen	7602	23.047.344.-Ft

A dokumentum beszerzést elsősorban az egyéni kívánások figyelembevételével bonyolítottuk, elsődleges szállítónk a KELLÓ és a LÍRA, a Könyvtárellátó 35%-os kedvezményt biztosított, a LÍRA 36%-os kedvezményt a magyar nyelvű könyvekre, a nem hagyományos dokumentumokra változó 10-20% a kedvezmény.

Fenti táblában látszik, hogy elsősorban könyveket kértek a könyvtárosok, viszonylag kicsi az igény az egyéb dokumentum típusokra. Folyóiratot a KELLÓ-tól rendelünk, településenként 7-8 féle újság jár.

A könyvtárosok negyedévente küldhetnek igény listát a könyvekre, de az egyedi igények miatt a kiszállítás a beszerzés függvényében rugalmasan történik.

Vannak települések, akik nem élnek a választás lehetőségével, nekik negyedévente a kapcsolattartók összeállítanak egy csomagot és az kerül kiszállításra. Többen szeretnek személyesen válogatni könyveket ezért a megyei könyvtár KSZR raktárban számukra mindig tartunk készletet a könyvújdonosságokból.

A volt mozgókönyvtári szolgáltató városi könyvtárakban a népszerű, gyakran keresett dokumentumokból letétet működtetünk, ahonnan a környező települések munkatársai személyesen kölcsönözhetnek, a könyvtárközi kölcsönzés elvei szerint. Így ezeket elég kevesebb példányban megvásárolni, mint ahány helyen kereslet van rá.

Természetesen a megyei könyvtár állománya is könyvtárközi kölcsönzéssel minden település számára rendelkezésre áll.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Település	A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfelelése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen	318.383	0%	100%	2,5%	100%	100%
1-500 lakosú településen	57.676	0%	100%	1,6%	100%	100%
501 - 1000 lakosú településen	80.961	0%	100%	2,17%	100%	100%
1001 - 1500 lakosú településen	62.916	0%	100%	3,71%	100%	100%
1501 - 5000 lakosú településen	116.830	0%	100%	2,52%	100%	100%

2022-ben a kistelepüléseken a helyben lévő dokumentumok száma csereletét nélkül 318.383. Minden évben több kistelepülési könyvtárban végzünk állományapasztást. Ezért van az, hogy a selejtezendő dokumentumok aránya is évről évre csökkenést mutat. Idén ez 2.5%.

Intézményünk a dokumentumok nyilvántartását, feltárását a Corvina integrált könyvtári szoftverrel végzi. Az általunk KSZR letétként nyilvántartott dokumentumok száma 2022. december 31-én **98069 db**, 2022-ben beszerzett, nyilvántartásba vett és elektronikus adatbázisban feltárt dokumentumok száma **7036 db**. Az adatbázis a megyei könyvtár honlapjáról online elérhető.

Folyamatos munka a szolgáltatóhelyek saját állományának honosítása a megyei közös katalógusban, 2022-ben **6 db szolgáltatóhely** (Belecska, Izmény, Lengyel, Mőcsény, Nagyvejke, Pálfa) állományát honosítottuk, **összesen 14257 darab** dokumentumot.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

Több szakmai napon tájékoztattuk a könyvtárosokat az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásról, bemutattuk a könyvtárközi kölcsönzés folyamatát, a regisztráció menetét. A folyamat lépéseiről egy videót is készítettünk, amit honlapunkon tettünk közzé.

A volt mozgókönyvtári szolgáltató városi könyvtárakban (Bonyhád, Dombóvár, Paks, Tamási) letétet működtetünk a gyakran keresett, népszerű dokumentumokból, ahonnan a környező települések munkatársai személyesen kölcsönözhetnek a könyvtárközi kölcsönzés elvei alapján. 2022-ben összesen 753 db dokumentummal, 1.967.280.- Ft értékben gyarapítottuk ezt a letétet. Így ezeket a könyveket elegendő kisebb példányszámban megvenni, annak ellenére, hogy sok helyen keresik őket. A megyei könyvtár állománya is rendelkezésre áll könyvtárközi kölcsönzéssel minden település számára.

Az ellátórendszer tagjai számára a könyvtárközi szolgáltatás ingyenes, a postaköltséget az állami támogatásból finanszírozzuk.

Könyvtárközi szolgáltatások forgalmi adatai a KSZR-en belül:

A kistépeléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma:	
eredetiben	2561
elektronikusan	18
összesen	2579

A könyvtárközi kölcsönzések száma a kistépelések számára megduplázódott a 2021-es évhez képest.

2.3. Információs szolgáltatás

Az elsődleges kapcsolattartási forma a településeken dolgozó munkatársak és a szolgáltató könyvtár kapcsolattartói között az elektronikus levél és a telefon. A KSZR munkáját 3 kapcsolattartó kolléga segíti a megyei könyvtárban. Ők havonta többször személyes látogatást is tesznek a kistépelési könyvtárakban. Ilyenkor átnézik a polcok rendjét, a nyilvántartásokat, megbeszélnek az aktuális problémákat, átadják a friss információkat.

Az információszolgáltatás további eszköze a 2018-ban megvalósult és 2019-ben megújult weboldalunk. Megtalálhatók rajta a Tolna megyei szolgáltató helyek alapvető információi, letölthető dokumentumok, a kapcsolattartó kollégák elérhetőségei, illetve videós segítségnyújtás például a Corvina Integrált Könyvtári Rendszer használatához. A szerkesztését és az adatok feltöltését az egyik kapcsolattartó kollégák végzi. A szolgáltató helyek alapvető információinak, nyitvatartási idejének, elérhetőségeiknek hozzáférhetővé tétele azért is különösen fontos, mert a megyében a legtöbb önkormányzat nem rendelkezik saját folyamatosan frissülő honlappal. A weboldal elérhetősége: <http://kszr.igyuk.hu/>
A Corvina Integrált rendszerben a kistépelési könyvtárosok megnézhetik szolgáltatóhelyük saját állományát és azt, hogy milyen dokumentumok vannak az adott településen cseréletétként.

2014-ben indult egy plusz kommunikációs felület a Tolna Megyei KSZR facebook oldal, amely egy nyilvános oldal és bárki láthatja. 2019-ben készítettünk egy másik Facebook oldalt is, KSZR Könyvtárosok Tolna Megyében, amely már zártkörű, kizárólag a megye kistéleplési könyvtárosai lehetnek a tagjai. Mindkét oldalt folyamatosan frissíti egy kapcsolattartó kolléga. 2022-ben háromszor tartottunk szakmai napot a kistéleplési könyvtárosoknak, amiből egy KönyvtárMozi Szakmai nap volt. Az összejöveteleken mindig képviselteti magát a helyi fenntartó is, és bemutatja a település kulturális életének szervezési, működtetési tevékenységét, a sikeres pályázati projekteket. A kollégák részvétele ezeken a napokon 75-80%-os, amely kimagaslóan jó a környező megyékhez viszonyítva.

A megyei könyvtár jelentős helyismereti gyűjteménnyel rendelkezik, cikkadatbázisunk kiemelkedő a könyvtárak között is. A részlegben dolgozó kollégák gyakran segítenek a kistéleplési könyvtárosoknak a településükkel kapcsolatos információk kutatásában, ők pedig elküldik a megyei könyvtárnak azokat a periodikákat, amelyek a településükön jelennek meg.

A kistéleplési önkormányzatokat tájékoztatjuk az aktuális pályázatokról.

A EUROPE DIRECT vezetőjétől folyamatosan kapunk tájékoztató anyagokat, amelyeket kiosztunk a kistéleplésen élőknek. Ezen kívül a vezetője rendszeresen tart előadást a kistéleplési könyvtárakban az európai unióval kapcsolatban.

2.4. Közösségi szolgáltatások

A KSZR szolgáltatás keretén belül fontos elem a rendezvények szervezése a kistéleplési könyvtárakban. 56 előadóval dolgozunk együtt. A programokat négy csoportba soroljuk:

író-olvasó találkozók, zenés-verses rendezvények, ismeretterjesztő előadások, gyermekrendezvények. Az elvárásunk az, hogy mindegyik programtípusból valósuljon meg legalább egy az adott évben.

Kínálatunkban igyekszünk figyelembe venni a korosztályi igényeket, sajnos a 20-60 év közötti korcsoportot nehezen tudjuk mozgósítani. A programok közönsége elsősorban a gyerekekből és a nyugdíjasokból kerül ki.

2022-ben 313 alkalommal szerveztünk programot KSZR támogatásból a kistéleplési könyvtárakban.

A KSZR támogatás segítségével olyan településeken is szerveztünk programokat, ahol egyébként elenyésző a forrás a fenntartó részéről a kulturális programok szervezésére.

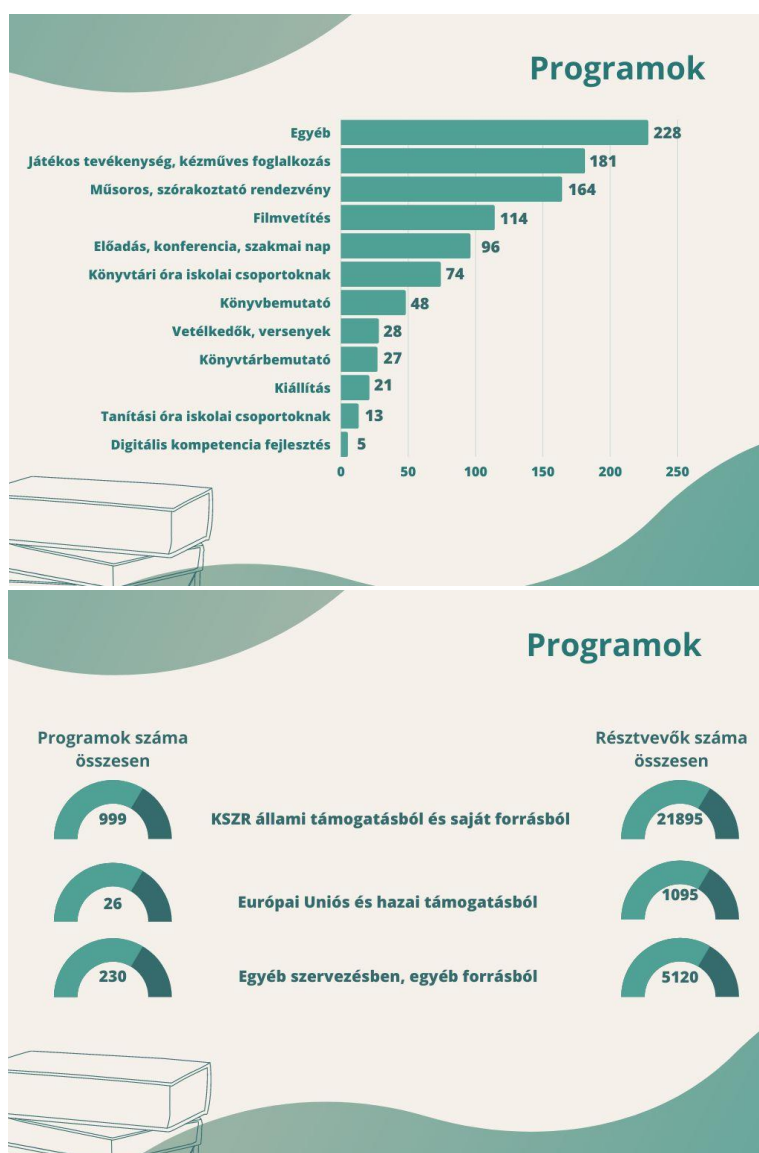
Az előadók listájának összeállításánál fontos szempont a minőség. Minden évben új előadókkal frissítjük a kínálatot.

A KönyvtárMozi szolgáltatást 22 kistéleplési könyvtárban lehet igénybe venni Tolna megyében. A tavalyi évben összesen 93 alkalommal 133 vetítés volt a megyében, ez 3x annyi, mint 2021-ben. Ennek egyik oka a sikeres KönyvtárMozi szakmai nap, ahol sok hasznos információt adtunk át és jó gyakorlatot mutattunk be a kollégáknak.

Tolna megyében a kezdetektől (2015-) már 10405-en választották ezt a könyvtári szolgáltatást (gyerekek létszáma: 7969 fő, felnőttek létszáma: 1873 fő, idősek létszáma: 563 fő).

Évről évre egyre több település csatlakozik az országos könyvtári programsorozatokhoz: tavasszal az Internet Fiestához, ősszel az Országos Könyvtári Napok programjaihoz. Ez utóbbihoz 2022-ben 301 programot regisztráltak Tolna megye 95 településén. Ez 88%-os részvételi arány a megye összes településéhez képest,

A nyár folyamán három napos önismereti tréninget szerveztünk a kistéleplési kollégáknak.

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása

Öregbetűs könyveket, hangos könyveket, fejlesztő játékokat szerzünk be a szolgáltatóhelyek számára. 2022. utolsó negyedében az energiaválság hatására több kistépülési könyvtárban csak az „Otthonkönyvtár” és a „Könyvtár a kapuban” szolgáltatás keretein belül működött a könyvtár.

2022-ben 8 kistépülésen elindult a „Zöld könyvtár” szolgáltatás. Ezeknek a települési könyvtáraknak plusz „zöld” programokat és „zöld” dokumentumokat szolgáltatunk.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

2022-ben háromszor tartottunk szakmai napot a kistépülési könyvtárosoknak, amiből egy KönyvtárMozi Szakmai nap volt.

A szakmai napok elsődleges célja a tájékoztatás a szakmával kapcsolatos aktuális hírekről, eseményekről. Ezen kívül fontosnak tartjuk a közösség építést is, az összetartozás erősítését.

2.7. Eszközbeszerzés

2022-ben a KSZR támogatásból 2 db asztali gépet, 6 db nyomtatót, 6 db notebookot szereztünk be. 2 települési könyvtár teljes bútorzatát lecseréltük. Ezen kívül részleges bútorcsere is történt több települési könyvtárban: 3 db válogatóláda, 15 db könyvespolc, 1 db fotel, 6 db asztal, 2 db folyóirat tartó polc, 2 db irodai szék, 10 db szék, 1 db kanapé, 9 db babzsákfotel, 2 db játéktároló került beszerzésre.

Egyéb eszközöket is vásároltunk: 6 db laminológépet, 2 db vágógépet, 3 db vetítívásznat, 1 db iratmegsemmisítőt, 1 db diavetítőt, 10 db lábtörlőt, 7 db szőnyeget, 3 db porszívót, 8 db függönyt, 2 db olajradiátort, 8 db hőszűrőt.

A táblázatból látszik, hogy leginkább bútorokra és fejlesztő játékokra volt igény 2022-ben. Informatikai eszközök esetén az elavult vagy gazdaságtalanul javítható eszközök cseréje történt meg.

Beszerzett eszköz megnevezése	2021-ben már meglévő	2022 KSZR	2022 egyéb
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök	185	104	
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak	519	51	6
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	92	2	
asztali számítógép+monitor használók számára	304		7
hordozható számítógép (könyvtáros)	78	6	
hordozható számítógép (használók számára)	80		
tablet	48		
projektor	63		1
nyomtató	81		2
szkenner	14		1
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkenner)	95	6	
digitális fényképező	68		1
vetítővászon	53	3	2
DVD lejátszó	18		
televízió	52		
CD lejátszó	18		
hangosító eszköz	38		
lamináló	46	6	
spirálozó	26		
asztali vágó	26	2	1
diavetítő	22	1	
porszívó	35	3	1
flipchart tábla	2		
hifitorony	3		
videokamera és állvány	3		
fejhallgató	32		
prezenter	2		
külső merevlemez	3		
hősugárzó		8	
olajradiátor	1	2	

2.8. A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A tavalyi év során 6 kistélepülési könyvtár saját állományát beszállítottuk a megyei könyvtárba, nyilvántartásba vettük, vonalkóddal és egységes jelzettel láttuk el majd retrospektív feldolgoztuk a megyei közös adatbázisban. Visszaszállítás után segítettünk a szakrend kialakításában.

3. Szolgáltató könyvtár

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár évek óta épületgonddal küzd. Az 1961-ben átadott épületet 60.000 kötet befogadására tervezték és az akkori követelményeknek megfelelt. Az évek folyamán, mint a nagyságát, mint a helyiségek elosztását tekintve korszerűtlen lett.

A KSZR feladatokat a 2. emeleten 4 db, egyenként 12 négyzetméteres helyiségben látjuk el. Az intézmény dolgozóinak száma 31 fő, ebből 25 szakalkalmazott. Ebből 5 fő dolgozik főállásban a KSZR-ben.

A feladatokat ellátó személyek számának alakulása a megyei könyvtárban összesen 11 fő, teljes munkaidőre átszámítva 8 fő.

- 8 órában 1 osztályvezető, 1 rendezvényszervező, 3 feldolgozó könyvtáros,
- megbízási szerződéssel 4 fő
- megbízási szerződéssel a városi könyvtárak munkatársai a személyes kapcsolattartás segítésére: 4 fő
- Vállalkozási szerződéssel 1 fő informatikus

A könyvtárosi gépek távfelügyeletére és karbantartására, az új eszközök kiszállítására, telepítésére vállalkozói szerződéssel alkalmaztunk 1 fő informatikust.

Intézményünk 1 sofőrrel és 5 gépkocsival rendelkezik, ebből adódóan a megyei könyvtár dolgozói is vezetik az autókat.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

Intézményünk, mint „Minősített Könyvtár” elkötelezett a minőségelvű működés mellett, tevékenységét a minőségmenedzsment szempontjait szem előtt tartva végzi.

A rendezvényekről egységes minta alapján fényképes beszámolókat készítenek a szolgáltató helyeken dolgozó munkatársak, amit a kapcsolattartó kollégák számára továbbítanak.

2022-ben többször is végeztünk kérdőíves felmérést a kistélepülési könyvtárosok körében.

Egyrészt a szakmai napok után online elégedettségi kérdőívet töltöttünk ki a kollégákkal, másrészt a rendezvények/előadók kapcsán egy másik kérdőív is kitöltésre került.

A szemléletváltásnak köszönhetően a tolna megyei KSZR működése is hatékonyabb lett az elmúlt évek során.

5. Sajtóbibliográfia a KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2022. évi népszerűsítéséről, a kistélepülési könyvtári események kommunikációjáról és a kistépülésektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó visszajelzésekről

A megyei könyvtár honlapjáról elérhető a KSZR honlap, melynek fejlesztése, feltöltése folyamatos.

A közösségi oldalon meglévő kétféle KSZR profilt folyamatosan karban tartjuk és a települési könyvtárakat is arra ösztönöztük, hogy hozzanak létre saját profilt.

Készítettünk KSZR logóval ellátott pólókat, táskákat. Ezeket többféle marketing tevékenységhez kapcsolva juttatjuk el a használókhoz.

Külső helyszínen megtartott könyvtári eseményekhez vettünk egy Zöld kültéri sátrat, melyet később logóval látunk el.